

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Io. Freinshemii Commentarii in libros svperstites Q. Cvrtii Rvfi

**Freinsheim, Johann
Curtius Rufus, Quintus**

[Argentorati], [circa 1639 oder später?]

Cap. 1

urn:nbn:de:bsz:31-103771

lum detrectavit. In patenti ergo campo paribus armis & animis congressi, cum in medio conflictu ingens ex Pori castris clamor accideret, miratus quid esset, respexit; simulque vulnere ab Alexandro occupatus concidit. In hac historia, quædam vera, quædam fabulosa credi possunt, aut contra reliquorum scriptorum fidem. de secundo nimirum proelio & viginti dierum velitatione, quam tamen ad ripam Hydaspis ab utroque rege obsessam, & transitum tentatum possis referre. De duello etiam non caret Teixeira suffragatore. Iustinum 12, 8, 3. audi: Porus sibi regem priuatum hostem deposcit, nec Alexander pugna moram fecit, sed prima congressione vulnerato equo cum præceptis ad terram decidisset, concursu satellitum seruatur. Porus multis vulneribus obrutus capitur.

Sed quo tempore, anno, ætate Alexandri hæc perpetrata? Annum & anni tempus signauit Arrianus 5, 2, 48. Huiusmodi, inquit, exitum habuit pugna Alexandri aduersus Porum & Indos trans Hydassien amnem colentes, Archonte Athenis Hegemone, mense Martio. At enim sup. num. 7. idem Arrian. de hoc ipso tempore, quo Hydaspem traiecit, sui immemor, ut videtur, scripsit, fuisse tum solstitium æstiuum. Itaque auctori hæc concilianda relinquo & remitto. Diodor. 17, 87. nonum hunc imperii annum Alexandri, & nonum & vigesimum ætatis, Chremete Archonte Athenis, non Hegemone, ut Arrianus, scripsit: cum Diodoro facit ἀναρχοῦ ἡλυμπίων. ἩΛ. ΠΙΓ. Χρημης. Ἀλιξανδρῶ προυπάξει τὸ Πάρον νικῶ. Raderus. Consule Meursium de Archont. Athen. 4, 14.

9, 1, 1. SOLI VICTIMIS CÆSIS) Cuius beneficio partes Orientis subegisset. Diodor. 17, 89. Eodem pertinet elephantus Soli consecratus, ut ex Philostrato 2, 6. paulo supra narratum est. Apud eundem 2, 15. legimus eum etiam aras, de quibus infra, Soli Indico, inscripsisse. Quod fortasse anam præbuerit fabulosis narrationibus de arborefolis fatidica.

9, 1, 2. CETERAM) Ego sic diuinem: ceterum opimam prædam, ceterum in ea regione manere &c. repleuros.

9, 1, 4. SERPENTES) Ad sedecim vsque cubitorum longitudinem portabat, Diodor. 17, 90. hoc est, quatuor & viginti pedes. Idem [Ælian. hist. an. 17, 2. ex Clitarcho, &] Arrian. Ind. 2, 35. testatur, qui tamen addit etiam multo maiores ex Indorum narratione reperiri. Sed quid hæc ad Strabonem lib. 15. qui ex Onesicrito refert, in Abifari regione duos dracones nutritos, quorum alter 80. cubitos, alter 140. longitudine æquaret, qui ducentos decem pedes efficiunt. Adde Plinium 8, 14. Megasthenes scribit, in India serpentes in tantam magnitudinem adulescere, ut solidos hauriant ceruos taurusque. Metrodorus circa Rhindacum anem in ponto, ut superuolantes, quamuis alte permicereque alites haustu raptas absorbeant. Nota est in Punicis bellis ad flumen Bagradam à Regulo Imperatore ballistis tormentisque, ut oppidum aliquod, expugnata serpens 120. pedum longitudinis: pellis eius maxillæque vsque ad bellum Numantinum aduenere Roma in templo: [Cur non addidit quo templo. an Capitolino? an rectius apud Obsequentem cap. 29. legitur, in publico? Vide & Florum 2, 2, 20.] Polyhistor. cap. 55. de Indicis serpentibus: Enormitas in serpentibus tanta est, ut ceruas & animantium alia ad parem molem tota hauriant &c. Sed omnium narrationes vincit Maximus Tyrius dissertatione 38. Taxiles Alexandro varia mira ostendit: in his animal erat maximum Baccho sacrum, cui veltimas quotidie Indi mactabant. hoc animal draco erat, qui iugera terra quinque corpore æquaret. Raderus. De draconibus & elephantis quos illi enecent Plinius 8, 11. & alii. eleganter autem Apuleius in Floridis. Apud Sciratas quoque serpentes maximos nasci tradit Ælianus hist. anim. 16, 22. & eiusdem lib. cap. 39. de Abifaris draconibus idem recenset, quod Strabo verbis modo relatis. vnde constat Abifari-

rem esse, qui apud Ælian. *Aposijares* legitur, ut supra quoque monuimus. deinde falli interpretem qui verba *πρὸς μ ἕξ ἑ*, reddidit *sex & quadraginta cubitorum*, cum sint centum quadraginta. Vide & Philostrat. 2, 8. de Arcefine, qui nostro *Acesines*.

ERANT) Malim, *errant*.

9, 1, 5. *A GRÆCIS*) A cornu quod è naribus extat. [Ælian. hist. anim. 17, 44.] *Sandabename* Indi vocant, ut docet Gesnerus, *Reem* Hebræi, *Karas* Chaldaei nominant, vel *Karasas*: Latini *Bos* vel *Taurus Æthiopicus*. Raderus.

9, 1, 6. *CORONIS*) Sic etiam postea *Nearchum & Leonnatum aureis coronis coronauit*. Arrian. Ind. 7, 13.

MILLE AVREIS) Quos eandem summam conficere scribit Scaliger, quam supra 8, 6, 19. *quinquaginta sestertia*.

AVT GRADVS) Ex emendatione Acidaliana sic edidit Raderus. Alii *aut gradus*: haud recte.

9, 1, 7. *CORPVS SVVM*) Ita Iugurtha apud Sallust. 46, 2. & 47, 4. *præter suam liberorumque vitam omnia Metello dedit*. Apud Hirtium de bell. Gall. 8, 48. *Conius legatos ad Antonium mittit, seque ibi futurum, ubi præscriperit, & ea facturum, quæ imperauerit, obsidibus datis firmat: unum illud erat (scrib. orat.) ut timori suo concedatur, ne in conspectum veniat cuiusquam Romani*. Ceterum de Abisare non profectur Curtius, quod postea acciderit. nec enim si hæc ita fuissent acta, distulisset in eum mouere Alexander. Quod cum non euenerit, verior omnino mihi videtur Arriani 5, 4, 28. narratio: *Abisarem per legatos excusasse valetudinem, Alexandrum excusationem accepisse*.

9, 1, 8. *PORO AMNEQVE*) Sic omnes editiones Modianis antiquiores habent, quæ lectio, inquit Modius, ab his procul dubio manauit, qui *amnem* etiam hoc nomine in India ignorabant. Sed velim dicere ex Modio, apud quem geographum, aut historicum, aut scriptorem, *amnem Porum* legerit? Ptolemæus quidem *Poruatos* Indiae populos laudat, sed de ipso flumine Poro nulla apud ipsum vox, nisi dicas *Poruatos* à Poro *amne* deriuari. In chirographo Constantiensi *Poro amne superato* scriptum est: quomodo legit etiam in suis Mss. Modius & edidit. Si *Porus* *amnis* non fuit, quæro, quem *amnem* victo Poro superauit, cum ante conflictum *Hydaspem*, ad quem castra habebat *Porus*, traiecisset, *Pori* autem nulla prius facta sit mentio, sequor ergo *Modium*, quoad in meliorem rei cognitionem veniam. Raderus. Multa mihi succurrunt, stabilicndo huic loco, vel subuertendo. Possis enim dicere *Curtium* reliquam *Alexandri* expeditionem relaturum repetisse illa *Poro amneque* (*Hydaspem*) *superato*: ut sciretur quo porro fuerit profectus. Sed magis est, ut de *Acesine* transmissio hic agat. Nam inter *Hydaspem* & *Hyraoten* de quo mox num. 13. *Acesinem* esse constat ex *Strabone*. Quin & diserte *Arrian*. 5, 3, 8. narrat, cum hoc tempore *Acesinem* transiuisse. Fortassis igitur scribendum: *Hinc Poro Acesineque superato*. notandum enim *Curtium* in his postremis libris valde properare: quaedam magna negotia omnino præmittere; alia leuiter attingere. quod hic quoque factum puto, & expeditionem in alterum *Porum*, illius magni nepotem cuius præter *Arrianum* etiam *Strabonem* meminit, verbo signatam. Eodem enim tempore *Acesinem* transmisit, isti quoque *Poro* arma intulit. *Arrianum* inspicere: qui tamen cum *Strabone* illi *Poro* regionem intra *Hyraoten* & *Hypasin* tribuit. Nec tamen absurdum eum ad *Acesinem* quoque imperasse, videtur utique vicinus alteri *Poro* fuisse.

9, 1, 10. *FLEXI IN HVMMVM*) *Goropius* in *Indoscythicis* pag. 485. quoque de his arboribus multa & mira, putatque ficum fuisse, sub qua *Adam* deciperit exitiale sibi & humano generi malum. *Habes* porro harum arborum iconam

αμύρανα

nissimum apud Carolum Clusium Exotic. lib. 2. vbi hunc quoque Curtii locum adducit. Raderus. Nescio an intelligat Clusii notas in Garcie historiam aromatum. Ibi enim prolixè describit arboris genus ex narratione Fabricii Mordentis Salernitani, qui ei narrauit interdum octingentos aut mille viros, quo in numero ipse fuisset, minus huiusmodi arboris umbra regi: atque affirmabat terna etiam hominum millia sub tali arbore latere posse. Additque veteribus etiam cognitam arborem, testimonio Curtii, Plinii 12. 5. & 7. 2. Strabonis lib. 15. Theophrasti de plantis 4. 5. Porro vt istæ Indicæ arbores sua sponte tellurem rursus subeunt, sic arte & cura effecerunt Hunni, vt arbutis varie implicantibus frondes, tota eorum regio in sæpis modum cingeretur. Munster. Cosmogr. 4. 2. Cuius generis supra quoque 6. 5. 14. Mardorum munitio describitur. Et illi quidem securitatis causa hoc faciebant, alii voluptatis. Quam & ipsam lectori non inuideam, ex amoenissimo loco Vallæ lib. 3. Hist. Valentie in Hispania hori non tantum ceteris consiti, sed etiam ceteris parietibus viuente materia conclusi: vt dubies hortæ ne sint, an ades. Nam cum nihil aliud insit quam arbores frugiferae atque felices, mania posite, insititæ, digestæ, quid nisi hori dicendi sunt? Rursus cum audis extrinsecus esse parietes, intus autem aulam, conclauia, ceteram: item sacella, altaria, scabilla canonicorum, thronum episcopi, & cetera huiusmodi, non aliud quam ades esse succurrit. Sunt enim parietes ex truncis citriorum confecti, & tamen frondibus vestiti, vt persici introrsum nequeat, necdum intrari. Ita cum rami adolebant, intorquentur & inlectuntur, ita insu, atque inserti, consiti, atque conserui coalescunt, vt omnes rimæ explantur, vt nihil vacui relinquatur, vt pariter firmitatis ex truncis, & decoris ex frondibus ratio constet. Videtur iis verbis, vt persici introrsum nequeat &c. respexisse Cæsarem de bell. Gall. 2. 17. vbi Nerui teneris arboribus incisis, atque in flexis, crebrisque in latitudinem ramis enatis, & rubis sentibusque interiectis effecerant, vt, instar muri, hæc sæpes munimenta præberent: quo non modo non intrari, sed ne persici quidem posset.

9. 1. 12. **FVLGOREM AFRICI**) Diodor. 17. 90. æris. res eodem recidit. Addit deinde idem quod Curtius, ab incolis remedium veneni accepisse Macedonas. Illi enim vt tradit Ælian. hist. anim. 12. 32. quodnam medicamentum cuiusque serpentum aduersetur, probe tenens. Reminem autem Græcorum medicorum remedium aduersus Indici serpentis venenum reperisse, Nearchus apud Arrian. Ind. 2. 35. tradidit.

9. 1. 13. **HYAROTEN**) Hydrasen Arrianus 5. 3. 13. appellat: Hyarotidem Geograph. lib. 15. Raderus.

ARBORIBVS) Quarum alias prætermitto; vnam ex Aristobulo apud Strabonem adnoto, vt recentioribus comparem. Est autem iste locus aliquantum corruptus, vt tamen appareat, describi eam magnas siliquas habentem fabarum similes denorum digitorum longitudine, mellis plenas: quas qui ederint, non facile euadant mortem. Confer Ouiedum hist. Ind. lib. 9. qui arborem occidentalis Indiae Mangle vocatam inter alia sic describit: habet siliquas duorum palmorum longitudinis aut maiores, crassaque, Cassia soluisæ fructui pares, fuscæ coloris, pulpam medulla ossium similem continens, qua Indi aliorum eduliorum inopia vescuntur: etenim satis amara est. salubrem tamen cibum esse ferunt. Ego eius nihilominus esu in morbum incidi, licet adeo delicatæ palati non sim &c.

AGRESTIVM PAVONVM) Horum iconissimum spectabis apud Vlysses Aldrouandum lib. 20. Ornithol. Græcis πῆλιος vocatur, Latinis recentioribus vanellus, Aristoteli αἰγί, vulgo capella. Avis est pulchra, columbina magnitudine, cristato capite, vt pavo, in collo viridi colore & lucente, reliquo corpore varia &c. Plura Ornithologus & Bellonius cognitu sane iucunda: sed hæc nobis satis. Raderus.

lib. 9. cap. 1. n. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 22. 23. Comment. in Curtium.

9, 1, 14. *MAGNAM VRBEM*) Arrian. 5, 3, 18. & Polyæn. 4, 3, 30. Sangala vocant.

9, 1, 15. *ALIIS TELIS*) Credo leg. ex Mss. tela aliis haste ; aliis securis erant. pro quolibet armorum quibus hostis petitur, genere tela poni, notum est.

9, 1, 16. *INSOLITVM GENVS PVGNÆ*) Caesar bell. Gall. 4, 34. perturbatis nostris novitate pugnae. describit autem praelium cum Britannorum essedariis. Adde Liuium 4, 33, 2. in praelio Fidenatum cum Romanis. Scilicet subita conterrent hostes, usitata vilescunt, vt Vegetius 3, 26. ait. Liuius 10, 28, 8. Bis auertere Gallicum equitatum : nervum longius euictos, & iam inter media equitum agmina praelium cientes, novum pugnae conterriti genus : essedis, carrisque superstant armatus hostis, ingenti sonitu rotarumque aduenit ; & insolis eius tumultus Romanorum conterriti equos &c. Affinia sunt his quae notata reperies supra ad 4, 13, 5. vanis & inani-bus &c.

9, 1, 17. *ET VINCVLA*) Raderus inserta voce legit, *Et rex vincula quae conferta erant iussit incidere* : nec enim aliter cohaerere orationem. proba, nisi quod eius vice expungendam credo particulam &, quae videtur eius locum occupasse. *scdere ceperunt. Rex vincula &c.* Et tamen auctores interdum diligentiam hanc conectendi praetermittunt, euidencia sensus & iudicio lectorum satis confisi. Praebet exemplum eius rei Catilina Sallustii cap. penultimo.

9, 1, 18. *SCALIS VNDIQVE ADMOTIS*) Arrian. 5, 3, 27. paulo copiosius: Indos praelio fufos de fuga cogitasse. Alexandrum id praesententem duplici vallo oppidum cinxisse, praeterquam qua stagnum obstabat. ea parte erumpentes à Ptolemao qui ibi praesidebat cum clade reiectos: cum etiam curru priore pugna captos ad impediendam fugam transfuersos collocasset: *ἵνα πῶδῶν ἐν νύκτι τὰ ἀποπυ. φάινεται τοῖς φεύγουσιν*, quo plures per noctem fugientibus difficultates appaerent, hunc enim horum verborum sensum esse putem: non; vt à fugientibus per noctem cerni non possent. eodem numero, est autem ex diuisione nostra 29. pro *εὐνῶσαι* ἴσο σὺνδῆσαι.

9, 1, 19. *PARTEM COPIARVM*) Trecentos equites. Arrianus, 3, 33.

9, 1, 22. *POTERAT IRASCI*) De hac quaestione, vicinisque aliis disputat Gentilis de iure belli 2, 17. Adde Hirt. de bell. Hisp. c. 34. Ioseph. Iud. 3, 17.

AD PROXIMAM VRBEM) Quam nescio vnde expiscatus sit interpret Polyæni 4, 3, 30. *Petam* fuisse vocatam: nisi forte pro *πᾶρτων πόλις*, tum legebatur *πᾶρτων* corrupte. Narrat enim Alexandrum Sangalis dirutis, cum saevitiae fama apud barbaros laboraret, eamque amoliri cuperet; aliam deinceps urbem occupasse: ciues benigne habuisse: obsidibusque acceptis ad tertiam urbem, ἔπι *πᾶρτων πόλις*, mouisse: ante eam obsides ostendisse clementiae suae argumentum, eoque illos quoque hostes ad deditionem compulisse.

9, 1, 23. *SIMVLQVE VIM*) Ita Tacit. 4, 50, 1. *Diuis proiectus fenestra, & longo vsu vim atque clementiam Romanam edoctus, ponenda arma, vnum adfiliis id remedium dissebat.* Et apud eundem scriptorem 2, 10, 1. Flavius: *magnitudinem Romanam, operis Caesaris, & victis graues penas; in deditionem venienti paratam clementiam extollit.*

AD DEDIT. COMPLERE) Sic apud Liuium 43, 19, 5. *Romanis magno vsu Caruius Spoletinus erat in colloquiis, dicendo nihil in ipso sanctum. Martellinus 17, 26. de Iuliano: Hortante hoc exemplo clementia, aduolauerunt regales cum suis*

Comment. in Curtium. lib. 9. cap. 1. n. 24. 25. 26. 28. 29. 30.

suis omnibus &c. Plura huius rei Curtiana exempla textui adposita παραμυμναι exhibebunt. quibus adde Gruteri discurs. in Tacit. 18, 18. & 19.

CETERASQUE) An ceteras quoque, vt supra ad 8, 13, 3.

9, 1, 24. **SOPHITIS**) Straboni lib. 15. Diodoro 17, 91. & Arriano 6, 1, 7. est Σωπείτης. Raderio videtur Curtius ad σοφίαν respiciens, immutato paulisper nomine pro Sopithe Sophiten dixisse. ego Curtium eius acuminis capacem fuisse non existimo.

SAPIENTIA EXCELLIT) Cuius specimen habes apud Plutarch. cap. 112. de decem Gymnosophistis quibus quaestiones proposuit Alexander. Idem narrat Clemens Alex. lib. 6. Stromatum.

9, 1, 25. **GENITOS LIBEROS**) Multa de hoc more & similibus aliarum gentium, imprimis de expositione infantium, Lipsius in epist. ad Belgas 1, 85. quem consule. itemque Alph. à Carranza de partu naturali & legitimo cap. 4. sect. 2. num. 138. Forner. in reb. quotid. & Dempster. ad Rosin. Contra Lex erat Thebanorum, vero iudicio Aeliani 2, 7. rectissime & humanissime, vt illistemporibus, postea: Ne cui Thebano liceat infantem exponere, neque in solitudinem abicere, capitis supplicio constituto &c. Idem de Aboriginibus tradit Dionys. 1, 16, 4. κρείσσειν ἢ εὐδύναι τῶν ἀποβίων ἡξίον, ἀλλ' οὐκ ἐδιδόντες ἡλευσέσθαι τῶν ἐν ἡμετέροις. Tacit. H. 5, 5, 6. de Iudæis: necare quemquam ex adgnatis nefas. & de Morib. Germ. Numerum liberorum finire, aut quemquam ex adgnatis necare, flagitium habetur.

INSIGNES) Hoc est, inusitato naturæ dehonestamento notabiles, vt exponit Gebhard. crepund. 1, 5. vbi locum hunc ita à Modio dicit diuine emendatum, firmatque aliis locis, & imprimis illo Suetonii Aug. 38, 6. Senio vel aliqua corporis labe insignibus. Glossa: Insignis Ἐπίσημος. vt apud Matthæum 27, 16. de Barraba. Sic fere apud Liuium 6, 1, 15. Allienis dies insignis rei nulli publice priuatimque agende. Veram etiam hanc videri lectionem res ipsa & collata aliorum populorum instituta faciunt. Romulus apud Dionys. lib. 1. lege sanxit, nihil quod natum esset occidere ante triennij tempus; nisi aliquid mutilum, aut monstruosum statim à partu esset. Seneca de ira 1, 15, 2. portentosos fetus extinguimus: liberos quoque si debiles monstruosque editi sunt, abicimus. Alter Seneca Controuers. 33. Nascuntur quidam aliqua parte corporis mutilati, infirmi, & in nullam spem idonei: quos parentes sui proiciunt magis, quam exponunt. Aliqui etiam vernulas, aut omne infausto editos, aut corpore inuolidos, abicimus. Res & vox vsurpata Curtio extat etiam in XII. tabulis, quo fortassis ille respexit: Pater insignem ad deformitatem puerum cito necato.

9, 1, 26. **ELECTA CORPORUM SPECIE**) De qua, an in coniugio ineundo spectanda sit, late disputat Arniseus de iure Connub. 3, 7, 7.

9, 1, 28. **EMINENS**) Quatuor cubitorum facit Diodor. 17, 91. Adde supra ad 8, 14, 13.

9, 1, 29. **INSERPERAT GEMMAS**) Locum hunc de aureis gemmatisve calcementis, similibus exemplis explicant Bulenger. de Imp. Rom. 2, 7. & imprimis Rubenius 2, 14. quibus adde Martial. 12, 49.

Calcatusque tuo sub pede luces onyx. Cyprian. de habitu virg. sint à compedibus aureis pedes liberi. Senec. de benef. 2, 12. socculum auratum, imo aureum margaritis distinctum, ostendere eum (Caligulam) voluisse &c. Plinius 37, 2, 4. Caius Princeps, super omnia muliebria, soculos induebat è margaritis. Tertullian. de cultu feminar. 2, 10. granae nescio quæ (margaritas intelligit) qua plane Parthi peronibus quoque suis bullarum vice inserunt. Nescio quis poeta:

Et pedibus niveis fulserunt aurea vincla.

9, 1, 30. **EX AVRIBVS**) Iis quæ supra 8, 9, 21. sunt notata, iunge Martial. II, 50. Ppp 3 Gemma.

Gemma vel à digito, vel cadit aure lapis. Plin. 9. 35. 21. de vnionibus Cleopatrarum: *Gerebas auribus cum maxime singulare illud, & vere vnicum nature opus.* Ad cuius imitationem apud Horat. Satyr. 2. 3.

*Filius Aesopi detractam ex aure Metellæ,
Scilicet ut decies solidum exsorberet, aceto
Diluit insignem baccam - - -*

Quid. Metam. 10. 265.

Aure leues bacca; redimicula pectore pendens.

Iuuenal. Sat. 6. 459.

Auribus extensis magnos commisit elenchor.

Seneca de beata vita 17. 3. *Quare vxor tua locupletis domus censum auribus gerit?* Hieronym. ad Demetriadem: *vi taceam de inaurium precibus candore margaritarum, rubri maris profunda testaniam, smaragdorum virore, ceruiciorum flammis, hyacinthorum pelago; ad quæ ardent & insaniunt studia matronarum.* Silius 12. 229. |

- - - - - miro candoris honore

Luces in aure lapis rubris aduectus ab indis.

Sed piget omnium adpingere verba: ipse inspicere poteris Hieronymi epist. 10. & de instit. filiarum ad Latam. Cyprian. de hab. virgin. Laert. in Xenophonte, Lucillum. 126. de auro & arg. leg. Petronius: *peruicax aures, ut inueniatur Arabes.* Vide etiam quæ notauit Dempster. ad antiquit. Rom. Rosini 1. 20.

CANDORE) Alii colore, sed illud rectum. nam margaritas intelligit, quorum præcipuas inter dotes candor nec mouere quod lapillos ait. Sic enim in citato modo Silius versus describitur vniões. De candidissimo vniõne, quem Iustinianus centum auri libris licitatus est, miram narrationem apud Cedrenum vide.

BERYLLI) De his Solinus c. LV. *Beryllus in sexangulas formas Indi attingunt, ut hebetem coloris lenitatem angulorum repercussu excitent ad vigorem.* Beryllorum genus diuiditur in speciem multifariam &c. Vide & Plinium 37. 5. 27. Periegetes versus 1012. etiam in Babylonia ex ophite lapide nasci canit: ad quem locum plura Eustathius. Raderus.

SOSPES) Non intelligo, quid si sospites? ut ad se liberosque & gentem referat.

9. 1. 31. **CANES**) Ad Geographum lib. 15. Diodor. 17. 92. Ælian. de anim. 8. 1. optime hæc describentem. Plinium 8. 40. Solin. c. XXV. Raderus. Vide & Pollucem 5. 5. Ælian. 4. 19. Ctesiam apud Photium. Plutarch. de solertia animal. cap. 35. vbi αἰὲς Ἀλιξιαδῶν, valet, apud Alexandrium. Insigni robore canis Moloforum regi fuit, ex quo Cerberum suum confixere poetæ, qui Pirithoum lacerauit, siue potius Palæphato credendum, Geryonis fuisse. Alyattes Lydus Cimmericos ex Asia exegit canum auxilio, ut in adiunctis ad Eusebium legimus, & in Polyæni strâtag. 7. 2. Similia exempla vide apud Lipsi. in epist. ad Belgas 1. 44. vbi multa egregia de canibus. item Camerar. subcisiu. 1. 24. & Patric. de institut. Regis 3. 6. De iis etiam venatici poetæ: ex quibus Gratii versus 291. &c. sic scribi velim:

Iamque illum impatiens æque vehementia sortis

Exulit, affectat materna regna sub aluo:

Vbera tota tenes: stat tergo liber aperto &c.

Canes autem eos Indicos ex cane & tygride nasci Diodor. 17. 92. & Ælian. hist. anim. 8. 1. 1. tradiderunt. Sic ex lupis canes Gallorum generari, Patricius scribit. In provincia Ginguæ Cathæis finitima hoc genus canes reperiri testatur Paulus Venetus 2. 49. *ut alio canes & vir sagittarius equo insidens leonem sternant.*

9. 1. 32.

Comment. in Curtium. lib. 9. c. 1. n. 32. 33. 34. 35. 36. & c. 2. n. 1.

9, 1, 32. IN CONSPECTU) Ex Cod. Danielis lego in conspectu. Vide Var. Lect.

9, 1, 33. MORIBUNDVS) An moribundus? ut apud Florum moribunda manus.

9, 1, 34. PLURA TRANSSCRIBO) Dignus animaduersione locus: cui parallelus in Pausaniae lib. 6. ubi de Oibota: *Ea quidem quae vulgaris hac de re Graeci, necesse habui commemorare; credere vero omnia nulla me res cogit.* Sueton. Claud. 1, 15. *Quod equidem magis, ne praetermitterem, retuli, quam quia verum aut verisimile putem.* Sic Tacitus 4, 10, 1. cum in tradenda morte Drusi, quae plurimis maximeque fidei auctoribus memorata sunt, retulisset, non omittit eorundem temporum rumorem. & 2, 50, 3. ut conquirere fabulosa, & fictis oblectare legentium animos, procul gravitate capri operis credit, ita vulgaris traditioque demere fidem non audeat. Herodot. 3, 9. *Ex iis quae narratur, hoc quod dixi propius fidem esse, tamen id quoque quod minus credibile est, quaredoquidem refertur, commemorare debeo.* & lib. 7. *Ἐγὼ δὲ ὀφείλω λίγην τὰ λεγόμενα, πείθεσθαι γὰρ μὲν ἐπιτηδεύουσιν ὀφείλω.* Dio lib. 54. de Augusto: *Accipio etiam, ex oraculo quodam, aut somnio, quotannis certa die argenti nonnihil ab accedentibus quasi emendicantem accepisse. id si quis credendum non putet, tamen ita traditum est.* Aelian. de hist. anim. 17, 14. *Eudoxus autem (cui ego hac in re fidem non habeo, alios non prohibeo) se cum Herculis columnas superasset, aures quasdam in stagnis (scilicet lacubus) vidisse, bubus maiores, quod est mihi, ut dixi, non verisimile, omittere nolui.* ὁ δ' ἐν ἡγεσσε, καὶ ἐστῆσε. Sic Buchanani, narrato Io. Cameronei Glascuae episcopi exitu: *Hoc tam perspicuum diuina vltionis exemplum, ut neque temere affirmare, nec refellere est animus: ita cum ab aliis sit prodium, & constanti rumore peruiulgatum, omittere visum non est.* Quos aspexisse credibile Tiberonem lib. 1. hist. de temporibus suis: *Nec equidem hac scriptis inferni, ac si ambigerem, sine astu Lani Pontificis &c. sed ne quid ex his, quae tunc fama ferebantur, consulo videar subauisse.* Opera tamen historiae scriptoribus danda, ne in illos merito torqueatur illud Senecae Nat. quaest. 4, 3, 1. *Historici, cum multa mentium sunt ad arbitrium suum, nam aliquam rem nolunt spondere; sed adiucium: Penes auctores fides erit.*

9, 1, 35. HYPASIN) Ptolemaeus, Plinius 6, 17, 23. Curtius hoc loco, & Arrianus Hypasin vocant: at Strabo lib. 15. Dionysius Afer versu 1144. Martianus Capella, Solinus capite 52. & alii, Hypanim. Plinius 4, 12, 77. iam suo tempore hanc controuersiam inter scriptores fuisse tradit, vehementerque eos errasse, qui Hypanim in parte Asiae prodidere. In India autem supra flumen Hypasin solstitii die medio nullam umbram iaci Onesicritus refert, ut idem Plinius 2, 73. auctor est. Popma. Arrianus 5, 4, 27. & Philostratus Hypasin appellant.

9, 1, 36. PHEGELAS) Rutgerf. var. lect. 6, 14. in aliis exemplaribus repererat Phegelis. Id si verum, inquit, eius principis nomen est, non video quomodo Curtius Orbili ferulam effugiat iis verbis, *Percontans igitur Phegela.* A Phegelis enim non nisi Phegelin & Phegelida declinari potest. Ego scribendum puto, Phegel, is erat gentis proxima rex &c. Apud Diodorum quoque 17, 93. quo loco αὐτὸς δὲ ἐστὶν τὸν Φηγέας δυναστὴν ἰμβάλων legitur, Φηγέας legendum videtur: Quidam tamen Mss. etiam apud Curtium habent Phegeas; & seq. cap. in quarto casu Phegea. Nec vtrius credendum, facile dixeris: nisi quod potius Curtium e Diodoro emendandum arbitror. Indicem vide.

9, 2, 1. BIDDVM) Ab hac voce caput orsus sum, verissimam Aci-dalii distinctionem sequutus. Nam vulgata dicebat Indum apud Alexandrum substituisse, quod contra gestum, praeter rationis coniecturam, etiam Diodorus 17, 93. aperte docet.